

ПРОБЛЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

О.М. МІНОЧКІНА, доцент,

О.В. СТАНИЦЬКА,

*Донецький національний технічний університет***РЕФОРМУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ**

Затяжна політична та економічна криза в Україні та наслідки світової фінансової кризи істотно підірвали діяльність великих підприємств. Ця ситуація мала відображення у зростанні кількості збиткових підприємств, та на тривалий час позбавить їх можливості не тільки ефективно функціонувати, а й розвиватися. Отже, негативні тенденції збитковості великого бізнесу матимуть своє відображення також у вигляді недоотримання бюджетом податкових платежів. Тому держава повинна розглянути малий бізнес як альтернативне джерело бюджетних надходжень.

Необхідність розвитку малого бізнесу, а також стимулювання підприємницької діяльності в Україні продиктована системною перебудовою економіки, її соціальною орієнтацією та адаптацією у рамках євроінтеграції, оскільки малий бізнес відіграє важливу соціально-економічну роль у розвитку суспільства. У кризових умовах він має потенціал створювати нові робочі місця без будь-якого фінансування з боку держави, розширювати само зайнятість населення, залучати до легальної економічної сфери ті кошти, які зараз перебувають поза банківською сферою. До того ж, малий бізнес має вирішальне значення й для формування конкурентного середовища та створення середнього класу. Проте на сьогодні мале підприємство в Україні ні структурно, ні кількісно, ні якісно не готове до виконання таких системних соціально-економічних завдань.

В країнах з розвинутою ринковою економікою у сфері малого бізнесу зайнято близько $\frac{3}{4}$ економічно активного населення і виробляється більш як $\frac{2}{3}$ ВВП. Що стосується України, то присутність малого бізнесу в останні роки в Україні скорочується. За даними Державного комітету статистики, в 2009 році доля малих підприємств в загальному обсязі реалізованої продукції, робіт і послуг (без врахування банків, фермерських господарств та бюджетних організацій) досягла близько 16,6% (в 2008-му – 16,3%, а у 2007-му – 18,1%) [1].

У світі загальноновизнаним є той факт, що бути легальним у малому бізнесі значно доро-

жче, аніж у великому. Соціально-економічна ціна легальності ще більше зростає в міру того, наскільки ускладненим і недосконалим є податкове законодавство. Це зумовлює підвищення уваги вітчизняних науковців до проблем оподаткування. Науковий підхід, аналіз проблемних моментів сучасної податкової системи, застосування зарубіжного досвіду, вивчення механізму його адаптації до умов нашої країни здатні гармонізувати стосунки між державою та платниками податків, оптимізувати податкове навантаження, зробити ставки оподаткування соціально справедливими. Усі ці питання на сьогоднішній день є дуже актуальними, оскільки розуміння проблем сучасної системи оподаткування дає змогу подолати наслідки економічної кризи, стати стимулом у економічному зростанні, захистити інтереси українського бізнесу, підвищити добробут громадян.

Проблемам покращення сучасної податкової системи присвячені праці багатьох вітчизняних учених: Вишневського В.П. [2], О.О. Папаїки [3], Соколовської А.М. [4], Іванова Ю.Б. [5], Онишко С.В. [6], Панченко В.І. [7], Варналія З.С. [8], Антоненко В.М. [9] та інших дослідників теорії і практики у сфері оподаткування.

Проте, необхідно звернути увагу на недостатнє висвітлення проблемних питань оподаткування малого бізнесу, а особливо застосування спрощеної системи оподаткування фізичними особами суб'єктами підприємницької діяльності. Питання функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні є досить гострими, оскільки важливе як для суб'єктів малого підприємництва, так і для держави, тому що у зовнішньоекономічному просторі спрощеній системі оподаткування необхідно забезпечити стабільний економічний розвиток малого підприємництва як одного з важливих елементів ринкової системи.

Метою дослідження є аналіз переваг та недоліків діючої спрощеної системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності фізичних осіб, визначення основних проблемних питань та напрямків їх вирішення шляхом

© О.М. Міночкіна, О.В. Станицька, 2011

розробки механізму функціонування єдиного податку.

Жодну систему оподаткування в світі не було визнано досконалою, тому перед кожним суб'єктом підприємницької діяльності в рамках податкового планування постає питання, яку систему оподаткування обрати, щоб оптимізувати свої податкові платежі. Ситуацію прийняття рішення, щодо вибору схеми оподаткування (традиційної або спрощеної) суб'єктом підприємницької діяльності фізичною особою (СПДФО) можна представити у вигляді імітаційної моделі систем оподаткування.

Суму загальних відрахувань за традиційною системою оподаткування можна представити як:

$$Nal_1 = \sum_{v=1}^n S_v(t), \quad (1)$$

Розрахунок ПДВ можна представити як добуток розрахункової ставки ПДВ $\tilde{n}$ та доданої вартості $W(t)$:

$$S_1(t) = \tilde{n} \cdot W(t), \quad (2)$$

$$\tilde{n} = \frac{h_1}{1 + h_1}, \quad (3)$$

$$W(t) = P(t) - G(t), \quad (4)$$

де h – ставка ПДВ, $P(t)$ – випуск продукції, $G(t)$ – матеріальні витрати.

Сума відрахувань на державне пенсійне

$$S_5(t) = h_5 \cdot [M^0(t) - S_1(t) - S_2(t) - S_3(t) - S_4(t)] \quad (8)$$

Конкретизувавши розрахунок основних податків та зборів, що складають суму загаль-

$$Nal_1(t) = (1 - h_5) \cdot [\tilde{n} \cdot W(t) + \sum_{i=1}^n h_i \cdot A_i(t) + T(t) \cdot (h_3 + \sum_{i=1}^3 h_i)] + h_5 \times M^0(t) \quad (9)$$

де $Nal_1(t)$ – загальна сума податку за традиційною схемою оподаткування; $S_v(t)$ – сума податку виду v (грн.); h_v – ставка податку виду v (в долях); $\tilde{n}$ – розрахункова ставка ПДВ; $W(t)$ – величина доданої вартості; h_i – ставка i -того виду податку; A_i – база оподаткування i -тим податком, що перераховуються у державний та місцевий бюджети; $T(t)$ – витрати на оплату праці; $M^0(t)$ – загальний дохід [9, 10].

Якщо податкові платежі за традиційною схемою оподаткування більші за ставку єдиного податку – то варіант спрощеної системи оподаткування буде більш прийнятним. Проте, перш

страхування розраховується як добуток ставки відрахувань на величину витрат на оплату праці $T(t)$:

$$S_2(t) = h_2 \cdot T(t) \quad (5)$$

Нарахована сума відрахувань на соціальне страхування – сума добутоків ставок відрахувань у фонди соціального страхування на величину витрат на оплату праці $T(t)$:

$$S_3^H(t) = \sum_{i=1}^3 h_i \cdot T(t) \quad (6)$$

Сума податків у державний і місцеві бюджети – добуток ставок податків, які функціонують у системі оподаткування України на базу оподаткування. Наведемо їх у вигляді розрахункової формули:

$$S_4(t) = \sum_{i=1}^n h_i \cdot A_i \quad (7)$$

де h_i – ставка i -того виду податку; A_i – база оподаткування i -тим податком, що перераховується у державний і місцевий бюджети.

Щоб розрахувати податок на доходи фізичних осіб, необхідно помножити податкову базу на ставку податку. Податкову базу по цьому податку можна представити як загальний дохід $M^0(t)$ за відрахуванням податків та відрахувань розглянутих вище: $S_1(t)$, $S_2(t)$, $S_3(t)$ та $S_4(t)$.

Наведемо розрахунок у вигляді формули:

них відрахувань за традиційною системою оподаткування, отримаємо:

ніж приймати рішення про перехід на спрощену систему оподаткування потрібно проаналізувати усі «за» та «проти», адже жодна податкова система ні у одній країні світу не була визнана досконалою. Отже, і спрощена система оподаткування має свої переваги та недоліки.

Однією з багатьох проблем спрощеної системи оподаткування в Україні є відсутність економічного обґрунтування у визначенні ставок єдиного податку, де абсолютно не враховуються показники інфляції (рис. 1), а також не застосовується механізм диференціації ставок єдиного податку в залежності від місця реєст-

рації та доходів СПДФО. Так, наприклад, ставки єдиного податку для суб'єктів підприємницької діяльності фізичних осіб на 2009 рік у

середньому по Україні практично не відрізнялися по регіонам. Наведемо середні значення цих ставок у таблиці 1.

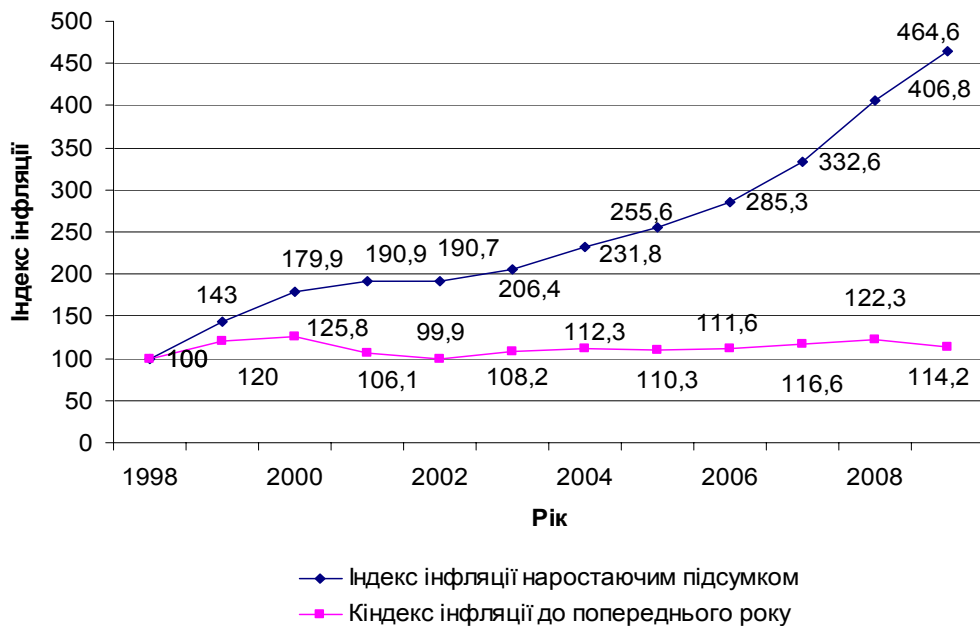

Рис. 1. Річні індекси інфляції за 1998-2009 рр. [11].

Таблиця 1

Перелік видів діяльності суб'єктів підприємницької діяльності фізичних осіб та ставки єдиного податку (грн.) в містах України на 2009 рік

№	ВИДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	Миколаїв, Львівської обл.	Київ	Херсон
1	Будівництво, обладнання і благоустрій індивідуальних житлових будинків, дач, гаражів та інших будівель	200	200	200
2	Ремонт металовиробів, побутових машин і приладів	100	200	200
3	Ремонт радіотелевізійної апаратури	120	200	100
4	Фотографування та інші фотороботи на замовлення громадян	150	200	150
5	Технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів	200	200	200
6	Перевезення вантажів автотранспортом	200	200	150
7	Перевезення пасажирів:			
	а) легковим автотранспортом	100	200	200
	б) мікроавтобусом до 15 посадочних місць	200	200	200
	в) автобусами	200	200	200
8	Перукарські послуги	100	200	120
9	Ремонт взуття	70	200	60
10	Ремонт одягу	90	200	100
11	Ремонт ювелірних виробів	100	200	200
12	Виготовлення ксерокопій	150	200	150
13	Платна автостоянка	200	200	200
14	Кафе, бари	200	200	170
15	Продаж автотранспортних засобів	200	200	200

Те ж саме стосується й визначення граничних обсягів фіксації виручки СПДФО за календарний рік, що дає право підприємцям застосовувати дану систему оподаткування, оскільки фактичні обсяги реалізації зростали щорічно пропорційно інфляції, та все більша

частина підприємців втрачала право на спрощене оподаткування. Якщо скорегувати обсяги граничної виручки на індекс інфляції, то вона зросте з 500 тис. грн., затверджених законодавством, до 2500 тис. грн. Результати відповідного розрахунку наведені у таблиці (табл. 2).

Таблиця 2

Розрахунок розміру граничного обсягу валового доходу, мінімальних відрахувань до Пенсійного фонду України (ПФУ) та ставок єдиного податку

Рік	Індекс інфляції наростаючим підсумком до 1998 р.	Середньорічна MIN заробітна плата, грн.	MIN відрахування до ПФУ, грн.	MIN ставка єдиного податку, грн.	MAX ставка єдиного податку, грн.	Граничний обсяг виручки, тис. грн.
				без врахування суми внеску у ПФУ		
1998	1	50	16,00	11,6	116	500,00
1999	1,43	74	23,68	16,59	165,88	715,00
2000	1,799	104	32,00	20,87	208,68	899,50
2001	1,909	118	37,76	22,14	221,44	954,50
2002	1,907	153	48,80	22,12	221,21	953,50
2003	2,064	187	59,73	23,94	239,42	1032,00
2004	2,318	216	69,01	26,89	268,89	1159,00
2005	2,556	300	96,11	29,65	296,5	1278,00
2006	2,853	365	115,94	33,09	330,95	1426,50
2007	3,326	430	142,76	38,58	385,82	1663,00
2008	4,068	533	176,79	47,19	471,89	2034,00
2009	4,646	643	213,53	53,89	538,94	2323,00
09.10	4,989	880	292,16	57,87	578,72	2494,5

Неврегульованим питанням також є нарахування та сплата підприємцями внесків до ПФУ. Оскільки розмір мінімальної зарплатні постійно збільшується, в державі переглядається й розмір мінімального страхового внеску (табл. 2), а навіть при максимальній ставці єдиного податку у 200 грн. в Пенсійний фонд перераховується лише 84 грн. (що в 2,94 рази менше встановленого на сьогодні мінімуму страхового платежу).

Таким чином, необхідно провести відповідні розрахунки, враховуючи показники інфляції, оскільки фіксований розмір податку та граничний обсяг виручки не переглядалися з 1998 року. Також доцільно звернути увагу при визначенні ставок спрощеного оподаткування

на такі важливі фактори впливу, як типологія населеного пункту і відповідний рівень отримання виручки СПДФО.

Величину відрахувань з суми єдиного податку до Пенсійного фонду доцільно встановити у розмірі мінімального страхового внеску на поточний період. Включення суми страхового платежу у величину ставки єдиного податку в повному обсязі дозволить вирішити проблему необхідності доплати до мінімальної страхової суми, а також проблему врахування страхового стажу у повному обсязі, що дає право призначення СПДФО пенсії за віком.

Пропонується алгоритм розрахунку ставки єдиного податку:

$$H_{\text{опод}} = CB_{\text{ПФУ}} \times \min 3П + 11,6 \times I_{\text{н.п.}} \times K, \quad (10)$$

де $H_{\text{опод}}$ – розрахована ставка оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності фізичних осіб;

$CB_{\text{ПФУ}}$ – ставка відрахувань у ПФУ із заробітної плати (доходу), згідно з діючим законодавством;

$\min 3П$ – сума мінімальної заробітної плати, відповідно до законодавства;

$I_{\text{н.п.}}$ – індекс інфляції наростаючим підсумком до 1998 року;

K – корегуючий коефіцієнт, який визначається як $K=k_1*k_2$;

k_1 – корегуючий коефіцієнт територіального розміщення суб'єктів підприємницької діяльності фізичних осіб;

k_2 – корегуючий коефіцієнт рівня доходності обраного виду діяльності;

11,6 – розрахована базова ставка єдиного податку без врахування відрахувань до Пенсійного фонду України на 1998 рік ($20 \times (1 - 0,42) = 11,6$, де 20 – мінімальна ставка єдиного податку для СПДФО, 0,42 – частка відрахувань до ПФУ).

У таблиці 2 приведені результати розрахунку мінімальної та максимальної ставок оподаткування за 1998-2010 роки.

Коефіцієнти k_1 та k_2 доцільно вводити для розрахунку ставок оподаткування, оскільки за допомогою ANCOVA-моделі (моделі коваріаційного аналізу) доведено, що існує залежність між територіальним розміщенням СПДФО та рівнем його доходів.

Коефіцієнти k_1 та k_2 можна розрахувати застосовуючи алгоритм розрахунку інтерполяції. Для розрахунку коефіцієнта k_1 візьмемо за основу типологію населених пунктів за чисельністю населення, яку надає Земельний Кодекс України, а для коефіцієнта k_2 – рівень доходу від 0 до 2 млн. грн. (виходячи з перерахованого граничного обсягу виручки для СПДФО з табл. 1). Вплив типології населеного пункту та рівня доходу на суму податку можна розглядати у різному співвідношенні, сумарне значення якого відповідає встановленому у 1998 році співвідношенню між мінімальною та максимальною ставками єдиного податку. Розраховані коефіцієнти у різних співвідношеннях наведені у таблиці 3.

Корегуючі коефіцієнти впливають на

розмір суми податку у рівному співвідношенні, оскільки фактори прямо не впливають один на одного. Вони знаходяться між собою у непрямому співвідношенні: при зростанні кількості населення, що проживає на території функціонування СПДФО, теоретично зростає і кількість осіб, що користуються послугами даного підприємця, отже, зростає і обсяг отриманого прибутку. Проте на практиці дана тенденція не завжди наявна, оскільки може спостерігатися втручання фактора еластичності попиту та пропозиції. Таким чином, доцільним є прийняття корегуючих коефіцієнтів у рівному співвідношенні.

На основі розрахованих значень корегуючих коефіцієнтів можна побудувати матрицю співвідношення добутку коефіцієнтів k_1 і k_2 (табл. 4).

Проте для стимулювання розвитку окремих видів діяльності на місцевому рівні можуть бути прийняті рішення щодо перегляду рівня співвідношення між коефіцієнтами, та перерахунок ставок оподаткування з урахуванням даних змін. Удосконалюючи цей підхід, доцільно було б побудувати багатовимірну матрицю співвідношень, яка може відображати й інші фактори.

Виникає питання, чи доцільно займатися підприємництвом за умови встановлення запропонованих ставок оподаткування. Для того щоб відповісти на це запитання, проведемо наступний розрахунок.

Середній рівень заробітної платні в середньому за грудень 2009 року становив 2250 грн. Сума доходу, яка обкладається податком з доходів фізичних осіб складає 2169 грн. Сума податку з доходів фізичних осіб становить 325,35 грн. Порівняємо отриману суму з сумою податку, яка сплачується у бюджети всіх рівнів. Оскільки доля відрахувань на соціальне страхування у складі єдиного податку, яка була законодавчо встановлена, складає 15%, то максимальна сума податку у бюджети всіх рівнів дорівнює 400 грн. З огляду на те, що авторами запропоновано збільшення граничного обсягу доходу, встановлення запропонованої ставки можна назвати прийнятним.

Таблиця 3

Значення корегуючих коефіцієнтів у різних співвідношеннях

Співвідношення	1/9	2/8	3/7	4/6	5/5	6/4	7/3	8/2	9/1
Чисельність	K ₁ (Типологія міст за кількістю населення)								
0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0,2	1	1	1	1	1	1,001	1,001	1,001	1,002
1	1	1,001	1,001	1,002	1,002	1,003	1,004	1,005	1,008
3	1	1,002	1,004	1,005	1,006	1,009	1,011	1,016	1,025
10	1,001	1,006	1,015	1,016	1,022	1,029	1,038	1,053	1,085
20	1,001	1,012	1,037	1,032	1,043	1,057	1,077	1,106	1,170
50	1,003	1,029	1,090	1,079	1,108	1,144	1,192	1,266	1,424
100	1,005	1,058	1,197	1,158	1,216	1,287	1,383	1,532	1,849
200	1,011	1,116	1,411	1,316	1,433	1,575	1,766	2,065	2,697
500	1,027	1,291	1,946	1,791	2,082	2,436	2,915	3,662	5,243
1000	1,054	1,581	2,07	2,582	3,163	3,873	4,83	6,325	9,487
Дохід	K ₂ (Рівень доходу)								
0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100	1,002	1,023	1,043	1,063	1,087	1,115	1,153	1,213	1,339
250	1,005	1,058	1,107	1,158	1,216	1,287	1,383	1,532	1,849
500	1,011	1,116	1,214	1,316	1,433	1,575	1,766	2,065	2,697
750	1,016	1,174	1,321	1,475	1,649	1,862	2,149	2,597	3,546
1000	1,022	1,232	1,428	1,633	1,865	2,149	2,532	3,130	4,395
1250	1,027	1,291	1,535	1,791	2,082	2,436	2,915	3,662	5,243
1500	1,032	1,349	1,642	1,949	2,298	2,724	3,298	4,195	6,092
1750	1,038	1,407	1,749	2,107	2,514	3,011	3,681	4,727	6,941
2000	1,043	1,465	1,856	2,266	2,730	3,298	4,064	5,260	7,789
2500	1,054	1,581	2,07	2,582	3,163	3,873	4,83	6,325	9,487

Таблиця 4

Матриця співвідношень добутку корегуючих коефіцієнтів

Рівень доходу	Чисельність населення								
	0	100	250	500	750	1000	1500	2000	2500
0	1,00	1,09	1,22	1,43	1,65	1,87	2,30	2,73	3,16
1	1,00	1,34	1,22	1,44	1,65	1,87	2,30	2,74	3,17
10	1,02	1,37	1,24	1,46	1,68	1,91	2,35	2,79	3,23
20	1,04	1,40	1,27	1,49	1,72	1,95	2,40	2,85	3,30
50	1,11	1,48	1,35	1,59	1,83	2,07	2,55	3,03	3,51
100	1,22	1,63	1,48	1,74	2,01	2,27	2,79	3,32	3,85
200	1,43	1,92	1,74	2,05	2,36	2,67	3,29	3,91	4,53
500	2,08	2,79	2,53	2,98	3,43	3,88	4,78	5,68	6,58
1000	3,16	3,44	3,85	4,53	5,22	5,90	7,27	8,64	10,00

З огляду на викладене можна дійти висновку, що гостро стоїть питання реформування спрощеної системи оподаткування, оскільки існуючий механізм застосування єдиного податку є економічно необґрунтованим, а ставки – несправедливими, тобто наявними є порушення наукових принципів побудови ефективної податкової системи. Проте не можна відмовлятися від норми спрощеного оподаткування, оскільки вона запроваджує достатньо простий порядок обчислення і сплати вже існуючих обов'язкових платежів. Цей чинник сприятиме зростанню кількості суб'єктів малого підприємництва в Україні, стимулюватиме їх ділову активність. Саме за допомогою стимулюючої функції єдиного податку держава гармонізує власні інтереси з інтересами суб'єктів малого підприємництва, які є платниками податків, що характеризуються підвищенням рівня зайнятості населення та зменшенням соціальної напруги в країні без витрат бюджетних коштів. Отже, єдиний податок має об'єктивні підстави для існування у системі оподаткування України, тільки за умови економічного обґрунтування механізму його функціонування. Крім того застосування процесу автоматизації запропонованого підходу дозволить виключити суб'єктивний фактор при визначенні граничних обсягів виручки, ставок оподаткування та інших відрахувань у бюджет.

Метою подальших досліджень є розробка рекомендацій щодо визначення оптимальних обсягів податкового тягаря з урахуванням моделей поведінки платників податків юридичними та фізичними особами.

Література

1. Статистичний щорічник України за 2009 рік / За ред. О.Г. Осауленка // Державний комітет статистики – К.: Видавництво «Консультант». – 2010.
2. Вишневський В.П. Податкова політика та економічна теорія // Економіка України. – 2007. – №9. – с. 4-20.
3. Папаїка О.О. Підвищення ефективності оподаткування: від подолання кризових явищ в економіці до стимулювання економічного розвитку / Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції «Стан і проблеми оподаткування в умовах світової фінансової кризи» – Донецьк: ДонНУЕТ імені М. Туган-Барановського, – 2010. – с. 13-19
4. Соколовська А.М. Методологічні та методичні аспекти визначення податкового

навантаження на працю, капітал, споживання // Фінанси України. – 2008. – №1. – с. 65-76.

5. Іванов Ю.Б. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування: Монографія. – Х.: ВД «Інжек». – 2007. – 448 с.
6. Онишко С. В. Проблеми та можливості модернізації інституту податкової політики в Україні // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №6. – с. 129-137.
7. Панченко В.І. Податкова політика як засіб впливу на фінансово-економічні процеси в Україні // Фінанси та кредит. Податки. – 2008. – №9(63). – с. 94-99.
8. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи: монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій та інші / за ред. З.С. Варналія. – К.: Знання України, - 2008. – 675 с.
9. Антоненко В.М., Подлесецька М.М. Недоліки чинної системи оподаткування в Україні та необхідність податкового планування платників податків / Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Стан і проблеми оподаткування в умовах світової фінансової кризи» – Донецьк: ДонНУЕТ імені М. Туган-Барановського, – 2009. - 480 с.
10. Егорова Н. Е., Хачатрян С. Р., Маренный М. А., Королева, Н. В. Модели и методы анализа малого предпринимательства / Математическое и компьютерное моделирование социально-экономических процессов. – М.: ГУУ, 2000.
11. Н.Е. Егорова «Модели и методы экспресс-анализа при выборе схем налогообложения в малом би знесе»// Экономика и математические методы, – 2008. – том 44. – №2. – с. 42-57.
12. Матеріали Державного комітету статистики – електронний ресурс – [режим доступу] – <http://ukrstat.gov.ua/>
13. Реформування податкової системи в умовах трансформаційної економіки України/ В. Савка// Схід: Аналітично-інформаційний журнал. Донецьк (Україна). 2009. – №2. – с. 8-11.
14. Характеристика та напрями вдосконалення спрощеної системи оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності/ О.Саваріна// Право України: Юридичний журнал. К. (Україна) 2005. – №10. – с. 53-56.
15. Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 р. № 1058-IV.
16. Лютий І.О., Романюк М.В. Проблеми та перспективи спрощеної системи оподатку-

вання суб'єктів малого підприємництва в Україні // Фінанси України – 2007. – № 6. – с. 31-38.

17. Ю. Ганущак Проблемні питання функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні (єдиний податок) //Податковий, банківський, митний консультант// – № 2 від 15.01.2007.

18. Василичев Д. В. Ключові аспекти реформування спрощеної системи оподаткування в Україні/ Економічний простір – 2008. – №20/2.

Статья поступила в редакцию 16.11.2010